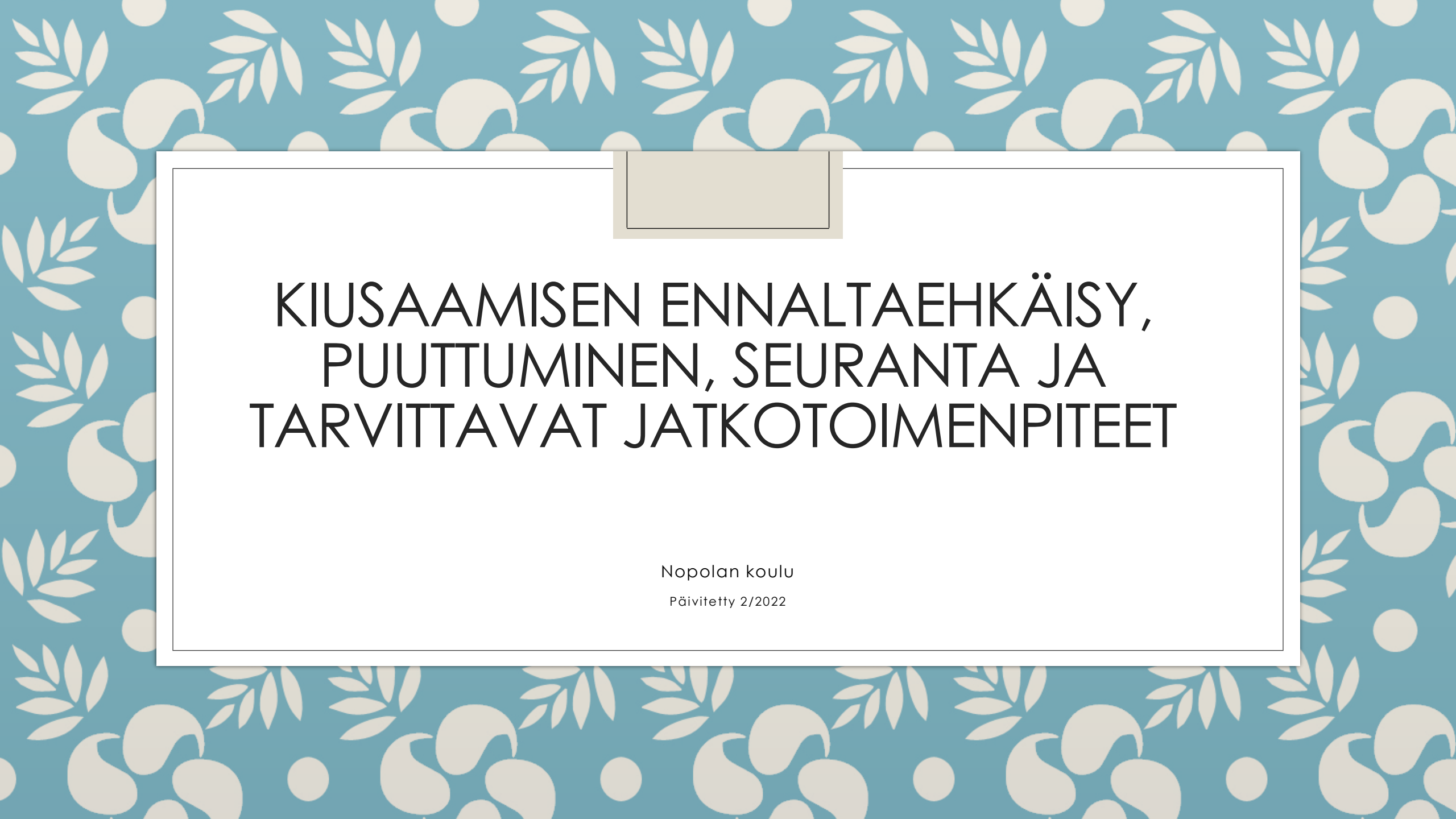

KIUSAAMISEN ENNALTAEHKÄISY, PUUTTUMINEN, SEURANTA JA TARVITTAVAT JATKOTOIMENPITEET

Nopolan koulu

Päivitetty 2/2022

Kiusaamisen vastainen työ on prosessi

**Lait ja
normit**

**Ennalta-
ehkäisy**

**Puuttu-
minen**

Seuranta

**Yksilöllinen
tuki/hoito**

Ennalta ehkäisevä työ

Arvot

- Toimintakulttuuri
- Osallisuus
- Yhteisöllisyys
- Yksilökohtainen oh
- Positiivinen ja kannustava palaute
- Tunne ja vuorovaikutustunnit
- Turvallinen opiskeluympäristö
- Ilmapiiri ja hyvinvointikyselyt -> toimenpiteet
- Valvonta / Seuranta

- Kiva –koulu ohjelman tunnit vähintään vuosiluokille 1., 4. ja 7.
- Rohkaistaan oppilaita kertomaan kiusaamisesta
- Varhainen tunnistaminen ja puuttuminen
- Toimintamalli tiedoksi myös vanhemmille

Ohjeita oppilaalle

- Ole reilu kaveri
- Ilmoita koulun aikuiselle, jos sinua kiusataan tai jotain toista kiusataan.
- Kerro myös vanhemmille.

Ohjeita huoltajalle

- Kiinnitä huomiota lapsesi käytöksessä tapahtuviin muutoksiin
- Ilmoita tietosi tulleesta kiusaamisesta välittömästi koululle.
- Tue lastasi käsittelemään asiaa, keskustele ja harjoittele lapsen kanssa median käyttöä. Rajoita.

Kiusaamiseen puuttuminen

- Käytössä on Kiva koulu –malli.
- Koulun aikuinen puuttuu kaikkeen häiritsevään käytökseen.
- Jos herää epäily kiusaamisesta, niin Kiva-tiimi selvittää asiaa. Selvityksessä aina 2 aikuista, joista kumpikaan ei ole oppilaan oma luokanopettaja tai luokanvalvoja (on kuitenkin usein esitiedon tuoja kiva-tiimille).
 - keskustelut kiusaamiseen osallistuneiden kanssa yksitellen.
 - seuranta-aika ja seurantakeskustelut (muista kirjata kiva-lomakkeeseen).
- Jos kiusaaminen ei ole loppunut, mietitään tapauskohtaisesti, kutsutanko koululle huoltajat, oppilashuolto, opettajat, oppilaat itse jne.
- Aloitetaan tarvittaessa yksilökohtainen oppilashuolto.
- Jos kiusaamista ei saada loppumaan koulun keinoin, niin aloitetaan viranomaistyö lastensuojelun ja poliisin kanssa. Muista myös konsultointi mahdollisuus.
- Käytössä myös kurinpitotoimet.
- Muista ilmoitusvelvollisuus huoltajalle myös tietoosi tulleesta koulumatkalla tapahtuvasta kiusaamisesta.

Kiusaajan rikosoikeudellinen vastuu

- Kiusaaminen voi täyttää myös rikoksen tunnusmerkit.
 - Ole yhteydessä huoltajaan ja poliisiin. Poliisilta voi myös konsultoida ensin (laiton uhkaus ja kunnianloukkaus).
 - Vakavissa väkivaltatilanteissa ota välittömästi yhteys poliisiin. Huomioi, että poliisi tutkii myös alle 15- vuotiaan tekemät rikokset.

Toimi näin kiusaamistilanteessa -

- Ole **reilu kaveri**: jos havaitset kiusaamista, osoita tukeasi kiusatulle esimerkiksi ottamalla yksin jäävä mukaan ryhmään.
- Jos joku **kiusaa sinua, ilmoita siitä heti** opettajalle, rehtorille tai jollekin toiselle koulun aikuiselle. Näin hän voi puuttua tilanteeseen.
- Ilmoita aikuiselle myös, jos **jotakin toista kiusataan**.
- Kerro, **mitä** tilanteessa tapahtui ja **ketä** oli paikalla.
- Kerro aikuiselle myös, jos olet kohdannut kiusaamista **verkossa**. **Säilytä** mahdolliset todisteet, kuten some-, teksti- ja sähköpostiviestit.
- Kerro asiasta myös **vanhemillesi**.

Oppilaille

Tiesitkö, että:

- Koulun aikuisten pitää aina puuttua kiusaamiseen.
- Kun tarvitset apua, voit ottaa yhteyttä opettajan ja rehtorin lisäksi koulun psykologiin, kuraattoriin, terveydenhoitajaan tai lääkäriin. Keskustelu on luottamuksellista ja toiveesi ja mielipiteesi otetaan huomioon.
- Voit ilmoittaa kiusaamisesta koulun aikuiselle myös **someviestillä**.
- Sinulla on **oikeus osallistua** koulun toiminnan ja pelisääntöjen suunnitteluun.

Kiusaaminen satuttaa.
Muista, että olet tärkeä ja arvokas juuri sellaisena kuin olet.

Toimi näin kiusaamistilanteessa -

Vanhem-
mille

- Kiinnitä huomioita lapsesi tunnetiloissa tai käyttäytymisessä tapahtuviin **muutoksiin**.
- Ilmoita **viipymättä koululle**, jos havaitset tai saat tietosi lapseesi tai muihin lapsiin kohdistuvaa kiusaamista koulussa.
- Voit ilmoittaa **myös vapaa-ajalla tapahtuneesta** kiusaamisesta, jos arvioit että asialla on vaikutusta lapsen koulunkäyntiin. Ota asia puheeksi myös muiden tapahtumaan osallisten vanhempien kanssa.
- Vaikka olet huolissasi lapsestasi, **yritä ajatella miten asia ratkaistaisiin hyvin** myös muiden mukana olleiden lasten näkökulmasta.
- Jos lastasi on kiusattu, **ole hänen tukenaan**. Rohkaise häntä kertomaan kokemuk- sistaan, kun asiaa käsitellään koulussa.
- Jos oma lapsesi on osallistunut kiusaamiseen, tue häntä asian käsittelyssä opettajien ja muiden tilanteessa mukana olleiden lasten kanssa.

Voit ennaltaehkäistä kiusaamista seuraavasti:

- **Keskustele** lapsesi kanssa kiusaamisesta ja sen muodoista sekä hänen kaverei- suhteistaan koulussa, vapaa-aikana ja digitaalisissa ympäristöissä.
- **Tutustu digitaalisiin ja sosiaalisen median ympäristöihin**, joita lapsesi käyttää.
- **Harjoittele** yhdessä lapsen kanssa mediataitoja sekä netin ja sovellusten kohtuullista käyttöä. **Rajoita** lapsen netti-aikaa tarvittaessa. **Opeta** ystävällistä ja asiallista käyttäytymistä myös netissä.

Tiesitkö, että:

- Lapsellasi on **oikeus psykologi- ja kuraattoripalveluihin sekä kouluterveyden- huoltoon**. Näiden palvelujen asiantuntijat tarjoavat ohjausta myös huoltajalle.
- Sinulla on **oikeus saada tietoa** lapsen kouluasioista ja hyvinvoinnista koulussa.
- Mikäli kiusaaminen johtaa **kurinpito- tai puuttumis- keinoihin tai sillä on rikosoikeudellisia seurauksia**, noudatetaan asianosaisten kuulemisessa ja huoltajille tiedottamisessa lain- säädännön edellyttämiä menettelytapoja.

